

РЕШЕНИЕ

№ 139

гр. Варна, 18.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана В. Джембазова

Членове: Росица Сл. Станчева
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Юлия П. Калчева
като разгледа докладваното от Росица Сл. Станчева Въззивно гражданско дело № 20233000500197 по описа за 2023 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на В. Й. Б., ЕГН *****, чрез адв.П. против решение № 10/15.02.2023г., постановено по т.д. № 15/2022г. на ОС – Добрич, при участие на трето лице-помагач Т. П. Д., ЕГН ***** и с което е отхвърлен предявеният от въззивника против Гаранционен фонд иск за заплащане на сумата от 70 000 лева, претендирана като дължимо обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на брат му П. Д. Ж., настъпила в резултат на ПТП от *г., виновно причинено от водач на МПС без сключена застраховка гражданска отговорност, ведно със законната лихва върху главниците, считано от 02.11.2021г., на основание чл.558, ал.5 КЗ и чл.86 ЗЗД.

В жалбата се излагат оплаквания за неправилност и необоснованост на обжалваното решение. Твърди се, че изводите на съда относно отношенията между въззивника и починалия му брат, както и досежно претърпените вреди са неправилни, в противоречие с установеното от доказателствата /свидетелски показания и СПЕ/, материалния закон и съдебната практика. Излагат се аргументи по съществото на спора. Искане се от настоящата инстанция да отмени така обжалвания съдебен акт и постанови решение, с което да уважи предявения иск.

В срока по чл. 263 ГПК са постъпили отговори от насрещната страна – Гаранционен фонд и от третото лице – помагач, с които жалбата се оспорва

като неоснователна.

В с.з., чрез процесуални представители жалбата, съответно отговорите се поддържат.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

Първоинстанционният съд се е произнесъл по предявен от въззивника В. Й. Б. против Гаранционен фонд иск с правно основание чл.558, ал.5 КЗ.

Наведените в исковата молба фактически основания на претенцията са, че въззивникът е едноутробен брат на П. Д. Ж., починал при ПТП на *г. Твърди се, че виновен за автопроизшествието е водачът на товарен автомобил „ГАЗ 53 А“ с рег. № * Т. П. Д., който управлявайки процесното МПС, без валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, нарушил правилата за движение по пътищата – чл.131, т.1 и чл.134, ал.2 от ЗДвП и причинил по непредпазливост смъртта на брат му, което е установено с влязла в сила присъда по НОХД № 218/2021г. на ОС - Добрич. Сочи се, че двамата били много близки и между тях съществувала силна емоционална връзка, а в резултат на внезапната му смърт претърпял и продължава да търпи значителни по интензитет страдания и негативни изживявания – стрес, болка и тъга, затворил се и не желал да общува, изпаднал в депресия, отказвал да се храни, често се будил и сънувал кошмари, често ходил на гроба на брат си. С оглед на това твърди, че е сред лицата, имащи право на обезщетение за претърпените от смъртта на брат му неимуществени вреди. Предвид липсата на сключена застраховка „Гражданска отговорност“ е предявил пред Гаранционен фонд искане за заплащане на обезщетение за така претърпените от него неимуществени вреди, по което е бил постановен отказ. С това е обосновал и правния си интерес от предявяване на настоящия иск за заплащане на сумата от 70 000 лева, считайки същата за справедлив размер съгласно разпоредбата на чл.52 ЗЗД.

В предвидения в закона срок за отговор искът е оспорен като неоснователен с възражения, че въззивникът не е материалноправно легитимиран да получи обезщетение за претърпените от него вреди, тъй като не са налице предпоставките на ТР №1 от 21.06.2018г. на ОСНГТК на ВКС. Излагат се подробни аргументи за прекомерност на претендираното обезщетение като несъответно на критерия за справедливост по см. на чл.52 ЗЗД, както и на установените лимити по §96, ал.1 вр. ал.4 на ПЗР на ЗИД на КЗ. Направено е и възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от починалия. Оспорва началния момент на претендираната лихва за забава.

На основание чл.219 ГПК като трето лице-помагач на страната на ответника е конституиран водачът, предизвикал ПТП – Т. П. Д.. С подаден писмен отговор същият оспорва иска с възражения за неговата неоснователност.

По съществото на спора, съобразно предметните предели на въззивното производство, въз основа на наведените в жалбата

оплаквания, събраните по делото доказателства и приложимия закон, съдът намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Липсват наведени в жалбата оплаквания относно направените въз основа на приетите по делото материали от НОХД № 218/2021г. на ОС - Добрич и заключението на комплексната САТМЕ фактически изводи от първоинстанционния съд за настъпило на *г. ПТП, при което при навлизане в десен завой от управлявания от Т. Д., без да има свидетелство за правоуправление, товарен автомобил „ГАЗ 53 А“ с рег. № * е изпаднал возещият се в предната част на товарната платформа П. Д. Ж. - брат на въззивника, в резултат на което Ж. е получил травматични увреждания, довели до смъртта му. Противоправното поведение на водача, вината на същия и причинната връзка с настъпилия вредоносен резултат – смъртта на пътника са установени с влязлата в сила присъда № 7/29.07.2021г. по НОХД № 218/2021г. на ОС – Добрич, задължителна за гражданския съд съгласно разпоредбата на чл.300 ГПК.

Не е спорно между страните и това, че към датата на процесното ПТП Т. Д. е нямал сключена задължителна застраховка „гражданска отговорност на автомобилистите“ – обстоятелство, обуславящо ангажиране отговорността на Гаранционния фонд, както и че по предявената пред него претенция от въззивника за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди е постановен отказ, съгласно писмо изх. № 24-01-533/14.2021г.

Основният спорен въпрос пред настоящата инстанция е дали въззивникът е материалноправно легитимиран да претендира обезщетение, с оглед дадените в ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС разрешения.

Кръгът на лицата, имащи право на обезщетение, покрито от задължителната застраховка „гражданска отговорност“ не е изрично лимитиран от законодателя. Кой са правоимащите при настъпила смърт на пряко увредения е изведено по тълкувателен път със задължителните разрешения на постановените ППВС № 4/1961г., ППВС № 5/1969г. и ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС. С последното кръгът на тези лица е разширен, като освен посочените в ППВС № 4/1961г. и ППВС № 5/1969г., по изключение легитимирано е и всяко друго лице, което е създавало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. В този смисъл лицата, които имат право на обезщетение се определя по справедливост, с оглед действителните им отношения с починалия, характеризиращи се като особено близки и трайни житейски отношения, поради които смъртта му, причинена от непозволеното увреждане е причинила значителни по интензитет болки и страдания. Връзка с посоченото съдържание предполага оправдани очаквания за взаимна грижа и помощ, за емоционална подкрепа и доверие, и нейното отсъствие изключва проявлението на неимуществени вреди, подлежащи на обезщетяване съобразно принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Относно активната

материалноправна легитимация на роднините от т.нар. разширен кръг /братя, сестри, внуци, баба, дядо/ е посочено, че макар в традиционните за българското общество семейни отношения те да са част от най-близкия родствен и семеен кръг, присъждането на обезщетение в тяхна полза е възможно само по изключение - ако докажат, че поради конкретни житейски обстоятелства привързаността им с починалия е станала толкова силна, че те търпят от смъртта му морални болки и страдания над обичайните /нормално присъщите/ за съответната родствена връзка и от гледна точка на справедливостта обосновават в достатъчна степен основание да се направи изключение от разрешението, че правото на обезщетение принадлежи само на най-близките на починалия.

Приетото със соченото тълкувателно решение е намерило израз в практиката на касационната инстанция, приемаща, че обезвредата за настъпили неимуществени вреди при загубата на близък от разширения семеен кръг е основателна при конкретни житейски ситуации, в резултат на които е създадена особено силна привързаност, тъй като отношенията помежду им са били със съдържание, наподобяващо връзката родител – дете – напр. при отглеждането на внук от баба/дядо поради болест на родителя, работа в чужбина или друга обективна пречка за родителите да полагат грижа в пълен обем, при взаимни грижи между братя и сестри, израснали без родители или при невъзможност/неполагане на грижи от родителите /Определение № 246 от 11.05.2021г. на ВКС по т.д. № 1882/2020г., II т.о., ТК; Решение № 17 от 16.03.2021г. на ВКС по т.д. № 291/2020г., II т.о., ТК; Решение № 372/2019г. по т.д. № 1199/2015г., II т.о. на ВКС; Решение № 92/2020г. по т.д. № 1275/2019г. на ВКС и др./.

Конкретните житейски ситуации са многобройни и не могат да бъдат посочени изчерпателно, но общото при всички тях е, че именно създадените поради тяхното проявление отношения между родствениците се характеризират с особена привързаност, надхвърляща обичайната за съответната родствена връзка и поради която привързаност смъртта на единия от тях е причинила значителни по интензитет неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени. Ето защо, при направата на извода дали е налице изключителност, обосноваваща правото на обезщетение следва да се отчита и традиционно установения в българското общество характер на семейните отношения между родствениците от този кръг, изразяващи се в взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост.

Съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест претендиращият обезщетение следва да проведе главно и пълно доказване на обстоятелствата относно отношенията му с пострадалия, въз основа на които конкретни фактически обстоятелства да бъде направен извод за наличието на отношения, надхвърлящи присъщото за съответната родствена връзка, както и интензитета и продължителността на претърпените вреди.

Изхождайки от горното и анализа на събраните по делото гласни

доказателства относно отношенията между въззивника и починалия му брат, настоящият състав намира, че не са налице основания, даващи му право да получи претендираното обезщетения. Показанията и на двете разпитани свидетелки – св.Ж. Д. Ж. /сестра на въззивника/ и св.Н. Ат. Т. /съпруга/, ценени съобразно разпоредбата на чл.172 ГПК не установяват взаимоотношения, надхвърлящи присъщите за родствената връзка между братя. Макар и двете свидетелки да сочат, че въззивникът и починалия му брат са били много близки, виждали са се често, независимо, че от осем години са живеели в различни населени места, то това не води до извод за наличието на житейска ситуация, предполагаща възникването на отношения, надхвърлящи присъщата за родствената връзка обич, взаимопомощ и загриженост. Обстоятелството, че въззивникът е бил най-голямото от четирите деца, поради което и е полагал грижи за най-малкия П. докато майка им е работила също не сочи на изключителност. Няма твърдения и данни в свидетелските показания родителите им да са били трайно препятствани да полагат грижи за починалия и същият да е бил обгрижван преимуществено от брат си, респ. да е бил финансово зависим от него към даден момент. Продължаването на поддържането на близки отношения след като най-големия брат се е оженил и отишъл да живее в друго село също не може да се цени като обстоятелство, установяващо отношения, надхвърлящи присъщата за родствената връзка близост.

Безспорно е, че в резултат на смъртта на брат си въззивникът е претърпял значителни болки и страдания, обусловени от скръбта и мъката по загубата на близък човек. Това се установява от заключението на проведената по делото СПЕ, както и от показанията на посочените по-горе свидетели. Независимо от това обаче съдът намира, че с оглед направените изводи относно установените от свидетелските показания отношения между двамата братя така претърпените морални болки и страдания от въззивника В. Й. Б. са присъщи за съответната родствена връзка, обусловени и от индивидуалните особености на въззивника от гледна точка на способността му да се справи с преживяната психотравма.

Гореизложеното относно липсата на изключителност в отношенията обуславя и крайния извод, че предявения иск срещу Гаранционния фонд е неоснователен.

Поради съвпадането на изводите на настоящата инстанция с тези на първостепенния съд обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

От страна на Гаранционен фонд не са претендирани разноски за настоящата инстанция, поради което и съдът не присъжда такива.

На основание чл.78, ал.10 ГПК третото лице-помагач няма право на разноски и искането му за присъждане адвокатско възнаграждение за въззивното производство при условията на чл.38 ЗАДв. е неоснователно.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 10/15.02.2023г., постановено по т.д. № 15/2022г. на ОС – Добрич, при участие на трето лице-помагач Т. П. Д., ЕГН *****.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 ГПК, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____